

Brochure: HIFU- behandeling bij prostaatkanker

Bij u is de diagnose prostaatkanker gesteld en uw arts heeft bij u aangegeven dat u in aanmerking komt voor focale behandeling.

Algemeen

In deze brochure informeren wij u over de HIFU- behandeling van prostaatkanker, inclusief de werking van de behandeling, de mogelijke voor- en nadelen en wat u van de resultaten kunt verwachten. Er zijn meerdere behandelingen beschikbaar. Deze brochure helpt u bij het oriënteren, met een focus op HIFU als behandeloptie.

De prostaat

De prostaat is een klier die alleen bij mannen voorkomt. Hij ligt rond de plasbuis, net onder de blaas, en zorgt voor de aanmaak van zaadvloeistof.

Prostaatkanker

Bij prostaatkanker ontstaat er een ongecontroleerde groei van cellen in de prostaat, die samen een tumor vormen. Vaak veroorzaakt dit in het begin geen klachten. Prostaatkanker ontwikkelt zich meestal langzaam en is goed te behandelen. Er zijn

meerdere behandelmogelijkheden beschikbaar.

Behandelopties bij prostaatkanker

De meest gebruikte behandelingen zijn een operatie (radicale prostatectomie), waarbij de hele prostaat wordt verwijderd, of bestraling (radiotherapie), waarbij ook de volledige prostaat behandeld wordt.

Daarnaast bestaan er minder ingrijpende, zogenaamde focale behandelingen, waarbij alleen het tumorgebied wordt aangepakt. HIFU is de bekendste hiervan.

Wat is een HIFU – behandeling?

HIFU staat voor High Intensity Focused Ultrasound en is een geavanceerde gerobotiseerde behandeling. Bij HIFU worden hoge-intensiteit geluidsgolven op één punt in de prostaat gericht om de tumor en het weefsel rondom de tumor te vernietigen. De energie van de golven zorgt ervoor dat de tumorcellen worden vernietigd door de hitte. Bij deze ingreep wordt het onderlichaam verdoofd met een ruggenprik.

Dit is een focale therapie, dus een prostaat sparende operatie waarbij alleen het aangedane kwaadaardige deel wordt behandeld. En waarbij niet gesneden wordt.

Katheter

Omdat uw onderlichaam volledig verdoofd is, merkt u niet of uw blaas vol raakt. Bovendien kan uw prostaat door de behandeling opzwellen, waardoor de plasbuis wordt dichtgedrukt. De katheter zorgt ervoor dat de urine goed kan weglopen. Deze katheter blijft in ieder geval één week zitten.

HIFU behandeling

Nadat u lokaal verdoofd bent, begint de uroloog met de HIFU – behandeling. U ligt op uw rechterzij, en er wordt een probe in het rectum ingebracht. Met deze probe wordt de prostaat in beeld gebracht, zodat het apparaat een nauwkeurige 3D-reconstructie kan maken van de prostaat en het te behandelen gebied.

Vervolgens start de geavanceerde gerobotiseerde HIFU behandeling, waarbij hoogfrequente geluidsgolven de tumor en het weefsel rondom de tumor vernietigen. De totale HIFU – behandeling duurt ongeveer 2 uur.

Experimentele behandeling

Diverse behandelmethoden voor focale therapie zoals o.a. HIFU zijn goedgekeurd (veilig toepasbaar) voor gebruik en worden in de Verenigde Staten en in de ons omringende landen ook in de praktijk al met regelmaat ingezet.

Volgens de Nederlandse richtlijnen behoort focale therapie nog niet tot standaard zorg en wordt het als experimenteel beschouwd. Dit is voornamelijk vanwege het ontbreken van definitief wetenschappelijk bewijs met langjarige follow-up. Andros zal voor haar focale therapie proces een uitgebreide gestandaardiseerde dataverzameling opzetten om hieraan bij te dragen.

Wie komt in aanmerking voor HIFU?

Een zorgvuldige selectie van de juiste patiënten is essentieel voor een succesvolle behandeling. Bij Andros gebeurt dit tijdens het multidisciplinair overleg (MDO), waar het behandelteam samen de verschillende behandelopties bespreekt en adviseert welke behandeling het meest geschikt is voor u.
Verder voldoet patiënt aan de volgende inclusiecriteria:

- De tumor is beperkt tot de prostaat (stadium T1 of T2);
- De patiënt komt niet in aanmerking voor operatieve verwijdering van de prostaat vanwege leeftijd, gezondheidstoestand of andere aandoeningen, of wil zelf geen operatie ondergaan;
- Er is sprake van een teruggekeerde tumor na eerdere radiotherapie, zonder uitzaaiingen op afstand (in dit geval spreken we van een salvage behandeling);
- De PSA-waarde is niet hoger dan 20 ng/ml;
- De Gleason-score is 7. Bij een recidief na bestraling mag de Gleason-score hoger zijn dan 7.

Er zijn ook situaties waarin een HIFU-behandeling minder geschikt of niet mogelijk is, zoals in de volgende gevallen:

- Patiënt heeft een verharding/ verdikking van de wand van de endeldarm;
- Patiënt heeft een chirurgische ingreep gehad bij de anus of endeldarm waardoor inbrengen van de sonde niet mogelijk is;
- Patiënt heeft een kunstsluitspier, penisprothese en/of implantaat in de prostaat;
- Patiënt heeft een allergie voor latex.

Als de prostaat sterk vergroot is, kan het nodig zijn om vóór de HIFU behandeling eerst een TURP uit te voeren om de prostaat te verkleinen. In sommige gevallen kan dit ook met een tijdelijke hormoonbehandeling worden bereikt.

Voordelen van de HIFU-behandeling

- Minimaal invasief. De behandeling is een minimaal invasieve methode.
- Eén sessie. HIFU wordt in één sessie uitgevoerd.
- Lokale verdoving. De ingreep wordt uitgevoerd onder lokale verdoving (ruggenprik) en lichte sedatie.
- Behouden levenskwaliteit. De kwaliteit van leven blijft behouden en is gunstiger in vergelijking met andere behandelingen.
- Dagbehandeling. De ingreep vindt plaats in dagbehandeling, waardoor opname in het ziekenhuis niet nodig is.

- Precieze behandeling. Dankzij moderne beeldvormende technieken, zoals MRI-fusie, kan het te behandelen gebied nauwkeurig worden bepaald.
- Geen bestraling. Er wordt geen gebruik gemaakt van röntgenstraling of radiotherapie.
- Behandeloptie bij terugkeer. HIFU is ook mogelijk bij terugkeer van de tumor na uitwendige of inwendige bestraling.
- Vervolgbehandeling mogelijk. Na focale therapie is altijd nog een tweede focale behandeling, of een traditionele behandeling zoals chirurgische volledige prostaatverwijdering of radiotherapie mogelijk.
- Herhaalbaar. De behandeling kan na zes maanden opnieuw worden uitgevoerd.

Bijwerkingen en complicaties

Na de behandeling kunnen één of meerdere bijwerkingen optreden. Deze bijwerkingen komen vaker voor na de behandeling en verdwijnen vaak vanzelf weer.

- Het is normaal dat u na de HIFU behandeling wat bloed verliest bij de urine; ook bij het sperma kunt u de eerste tijd wat bloed of bruine verkleuring aantreffen. Dit kan enkele dagen tot weken duren. Indien u veel bloed blijft verliezen, neem dan contact op met onze kliniek.
- Branderig of pijnlijk gevoel bij plassen. Ook kan het voorkomen dat u wat vaker moet plassen of uw plas moeilijker kan ophouden. Deze klachten gaan normaal gesproken binnen enkele dagen of weken vanzelf over.
- Om een urineweginfectie te voorkomen slikt u voorafgaand aan de behandeling antibiotica. Het kan toch nog voorkomen dat u een urineweginfectie krijgt. Neemt u in dit geval contact met onze kliniek op.
- Tenslotte kunt u pijn ervaren tijdens de ontlasting, dit komt omdat er dan meer druk op uw prostaat komt. Ook deze klachten gaan vanzelf voorbij.

Na de behandeling is het ook mogelijk dat er één of meerdere complicaties optreden. De kans op deze complicaties liggen bij een HIFU behandeling lager dan bij andere therapieën zoals een operatie en bestraling.

Mogelijke complicaties van HIFU-behandeling:

- Erectiestoornissen: ongeveer 5-15% van de mannen ervaart erectiestoornissen na de HIFU-behandeling.
- Incontinentie: 1-2% van de mannen ervaart incontinentie na de behandeling.
- Fistelvorming: zeer zelden (0,6%) ontstaat er een opening tussen de endeldarm en de plasbuis.

Controle en follow-up

Na de behandeling wordt uw PSA-waarde elke drie maanden gecontroleerd. Daarnaast krijgt u jaarlijks een MRI van de prostaat.

Na 12 maanden worden biopten afgenomen om te beoordelen of de behandeling succesvol was. Ook later kan het nodig zijn opnieuw biopten af te nemen om het effect van de behandeling te controleren.

Indien nodig kan een aanvullende behandeling worden uitgevoerd. Dit geldt niet alleen voor HIFU, maar ook voor andere behandelingen zoals een radicale prostatectomie of bestraling.

Kosten

Vooralsnog wordt de HIFU-behandeling niet door uw zorgverzekeraar vergoed. Dit betekent dat u zelf verantwoordelijk bent voor de betaling. De kosten voor de behandeling bedragen €12.000 en dienen vóór de behandeling te worden voldaan. U ontvangt hiervoor een factuur.

Praktische info

Afspraak verzetten of afzeggen

Kunt u niet komen of wilt u uw afspraak verzetten? Neem dan ten minste **één week** voor uw afspraak contact met ons op. Het is anders lastig om uw plekje nog op te vullen terwijl er wel een medisch team (arts, verpleegkundige en analist) voor u klaar staat. We zijn dan helaas genoodzaakt om kosten in rekening te brengen.

Privacy

Uw gegevens worden beschermd door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit betekent dat al uw persoonsgegevens en de bevindingen van het bij u uitgevoerde onderzoek zorgvuldig en veilig worden verwerkt. Zonder uw toestemming zijn deze gegevens niet toegankelijk voor derden; betrokken medewerkers hebben hier wel toegang toe.

Binnen Andros Clinics kunnen uw medische gegevens en eventueel lichaamsmateriaal daarnaast worden gebruikt voor kwaliteitsverbetering en wetenschappelijk onderzoek (nader gebruik), zonder dat hiervoor extra gegevens of materialen worden afgenomen. Hierbij worden gegevens zoveel mogelijk gecodeerd verwerkt en altijd geanonimiseerd gedeeld. Bekijk hier ons privacy statement

Klachten en suggesties

Alle medewerkers van Andros doen hun best om u goede zorg en hulp te geven. Toch gaat het niet altijd zoals door u wordt verwacht. Het is het beste om uw opmerking, aanmoediging of klacht rechtstreeks met de betrokken medewerker(s) te bespreken. Wij zien elke klacht als een kans om te leren en onze kwaliteit te verbeteren. Levert het gesprek niet op wat u verwacht, dan kunt u zich wenden tot onze klachtencoördinator. Op www.andros.nl/klacht vindt u alle informatie hierover.

Neem gerust contact op

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen? Neem dan gerust contact op. U kunt ons bereiken via 026-389 17 53 op maandag t/m vrijdag van 08.00 uur tot 17.00 uur of via info@andros.nl